

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ А.Д.

БИЛТЕН

Спортских такмичења запослених у "Телеком Србија" а.д.
ИЗВРШНА ДИРЕКЦИЈА – РЕГИЈА "ЦЕНТАР"

Сјеница, 24.04.2010. године

Postoje ljudi kojima se ne zna otac, postoje čak i oni kojima se ne zna majka, ali ne postoji niko kome se ne zna zavičaj. Svako se od nas mogao roditi samo u jednom trenutku, samo u jednoj zemlji i samo na jednom mestu. Kad smo bili mladi naivno smo verovali da će zavičaju biti teže bez nas nego nama bez njega. Sad vidimo da je obrnuto. Gde god da se nalazimo, na koju god stranu da krenemo, zavičaj će nas pratiti: kao ime i prezime, kao znak u horoskopu, kao glas majke za doručkom, koji nas podseća da uvek ima neko ko je stariji od nas.

Kao što je ova prostrana visoravan, u eri sveopšteg ubrzanja, klimatskih promena i prividnog tehnološkog napretka, zadržala osobine čistog, prirodnog, ničim narušenog dela planete, tako su ovdašnji ljudi, u eri sveopšteg egoizma i individualizma, zadržali nešto od one starinske, gorštačke gostoprimiteljivosti po kojoj su vekovima poznati ovi krajevi. Sjenica je čuvena po dobrim, poštenim i srdačnim ljudima, uvek spremnim da vam pomognu, pruže ruku, nađu se u nevolji, dočekaju i ugoste. Gostu se ovde servira sve najbolje što domaćin ima u svojoj kući, ponuda hrane, kao što je dobro primetio jedan putopisac, podseća na švedski sto, a poluprazna čaša predstavlja odraz negostoprimiteljivosti i nedostatka dobrih manira. Ljudi na Pešteru još neguju osobine dobrih starih vremena, česte posete, komšijske odnose, razgovor uz kafu...

Sjenica mali grad velikog srca

*Kad pođeš u Sjenicu
Ponesi samo ključeve od svog srca.
Srce otključaj, a onda ključ baci
U zagrljaj toplo, primiće te Sjeničaci.*

*Sva ovde otvorena su vrata,
Tu brave ne postoje,
Za stranca kao za brata.
Samo ponesi dobru volju i srce svoje.*

*Ruku da pruži, osmeh da deli
Da voli i da dočeka,
To je odlika svakoga Sjeničaka.
Svi imaju ista prava,
Od starosedioca do došljaka.*

*Grad velikog srca i raširenih ruku
Drugo je Sjenici ime,
I svaki Sjeničak, gde god da ode
Može se hvaliti time.*

*Kad nesvesno počneš da pevušiš pesmu
"Je l' Sjenica gde je nekad bila"
Tada shvatiš kad jedanput dođeš, pa odeš
Poželiš što pre u Sjenicu da se vratiš.*

Biberović Fatima

Dobrodošli na Peštersku visoravan

Pešterska visoravan - najveća visoravan na Balkanskom poluostrvu i jedna od najvećih u Evropi, poslednjih godina je postala pravi hit među ljubiteljima turizma, novih neistraženih predela i netaknutih, ničim narušenih prirodnih lepota. Sa **nadmorskom visinom od 1150 metara i površinom od 63 kvadratna kilometra** ona predstavlja jedinstvenu, očaravajuću, ni sa čim uporedivu prirodnu oazu u srcu Evrope.

Kao u bajci o sedam gora i sedam mora Pešter se nalazi iza **sedam veličanstvenih planina** koje, kad dođete na ovu prostranu visoravan, možete obuhvatiti samo jednim pogledom. **Golija, Javor, Zlatar, Jadovnik, Ozren, Giljeva i Žilindar** okružuju ovu visoravan sa svih strana, pružajući pejzaž kakav se može videti samo u filmovima. U pesmama i životu gostoprimljivih pešterskih ljudi te planine ne deluju tako idilično, ali u sveskama putopisaca i sećanjima putnika - namernika one predstavljaju jedan od onih utisaka na koje pomislimo kad kažemo priroda ili lepota.

Kad se od **Novog Pazara, Ivanjice, Prijepolja ili Nove Varoši**, popnete na **Peštersku visoravan** od prvog pogleda na beskrajno prostranstvo blago zatalasanih pašnjaka budete prosto opčinjeni širinom pogleda i otvorenog, ničim ograničenog prostora koji se, tek na horizontu, spaja sa padinama nekih od najlepših srpskih planina. Stada ovaca, goveda i konja, nehajno raspoređena po pašnjacima, pružaju prizor tako jedinstven i nesvakidašnji. Lepota netaknute prirode i dobrota ovdašnjih ljudi, utisak su koji svaki gost ponese sa ove visoravni kao neizbrisiv, upečatljiv trag koji se nosi u srcu do kraja života. Malo je predela u svetu prema kojima je priroda bila tako darežljiva. Planine, reke, jezera, pećine, lovišta, skijališta - ne zna se šta je na Pešteru lepše. Zov prirode i neodoljivost božanske lepote razlog su što je poslednjih godina Pešterska visoravan postala pravi hit među ljubiteljima turizma.

Zbog visokih snegova i niskih temperatura Pešter je poznat i kao **srpski Sibir**, a zbog nadmorske visine i velikog broja kulturnih i istorijskih spomenika, u nekim studijama su ga prozvali i **srpski Tibet**. Ovde je 1954. godine izmereno -38,3 stepena celzijusa, najniži nivo od kad se meri temperatura u Srbiji. Prosečna godišnja temperatura na Pešteru je 6 stepeni. Snežni pokrivač debljine 10 cm u proseku se zadržava 60 dana godišnje. Poslednjih godina zime na Pešteru su blaže i prijatnije, a proleća i leta su očaravajuća, kao i ranije.

Centar Pešterske visoravni i mesto odakle sve potiče i sve se završava je Sjenica, gradić sa 16 000 stanovnika, u centru jedne od, po prostranstvu, najvećih opština u Srbiji. To je mesto u kome su srednjovekovni karavani, na putu iz Dubrovnika u Carigrad, odmarali konje i hranili ih senom. Nekada je ona, zbog snegova i velikih smetova, dobar deo godine bila odsečena od sveta, a danas je dobro povezana sa gradovima na sve četiri strane sveta. Magistralnim putem, koji spaja Ibarsku i Zlatiborsku magistralu, povezana je sa Prijepoljem, Novim Pazarom i Novom Varoši, regionalnim sa Ivanjicom, Ariljem i Užicom, a delimično asfaltiranim putem preko Bara, sa Bijelim Poljem. Sjenička opština ima 34 000 stanovnika, 12 mesnih zajednica i 103 naseljena mesta. Kroz grad i u njegovoj neposrednoj blizini protiču četiri reke: Uvac, Vapa, Grabovica i Jablanica, od koji se formira Sjeničko jezero. Sjenica je smeštena u blagoj kotlini, u srcu Pešterske visoravni, sa svih strana okružena planinama.

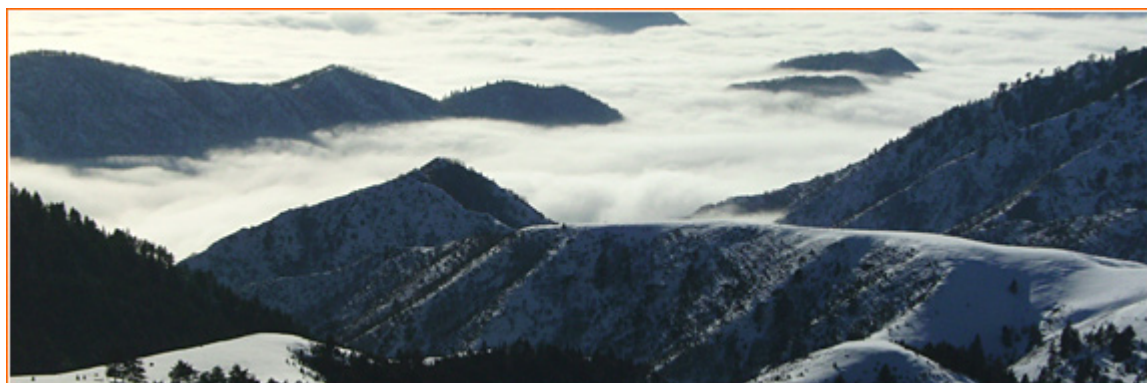

Priroda

Planine

Golija je najviša planina jugozapadne Srbije i jedna od najljepših i šumom najbogatijih planina u našoj zemlji, sa čijeg vrha (**Jankov kamen 1833 m**) možete videti najljepši pogled na Peštersku visoravan. Ona pruža fantastične, još neiskorišćene mogućnosti za turizam i rekreaciju. Njene padine su idealne za smučarske sportove, zimi obiluju snegom, a leti se pretvaraju u najljepše pašnjake i osunčane padine. Golija je prvi i jedini rezervat biosfere u našoj zemlji. Vlada republike Srbije donela je 2001. godine odluku kojom se područje Golije stavlja pod zaštitu UNESCO - a, proglašava za *Park prirode* i svrstava u prvu kategoriju zaštite kao prirodno dobro od izuzetnog značaja. Na Goliji postoji turistički centar Odvraćenica, sa hotelom i skijalištem na nadmorskoj visini od 1744 metra. U toku je izgradnja još nekih objekata namenjenih zimskom turizmu. Kad budu završeni započeti radovi Golija će imati 5 žičara i 8 ski staza.

Jadovnik je planina 15 km zapadno od Sjenice, sa najvišim vrhom *Katunić* (1734 m). Kažu da je dobio ime po onome što, naročito zimi, ume da priredi svojim posetiocima. Leti su najveća atrakcija ove planine veličanstveni vodopadi reke Sopotnice, dok je zimi Jadovnik prohodan i atraktivan pre svega za planinare koji ga poslednjih godina posećuju sve češće. Sastavljen je od pašnjaka i sunčanih padina, dok se širi predeli šume spuštaju prema dolinama Uvca i Mileševke.

Giljeva je planinska oblast koja na jugu razdvaja Peštersku visoravan od visokih crnogorskih planina. Udaljena je 20 kilometara od Sjenice, do nje se može doći putevima preko Buđeva ili Karajukića bunara. Ova neobična planina stari je raj za pešterske stočare, ispunjen katunima, torovima, stadima ovaca i čobana iz brojnih pešterskih sela. Njen specifični kraški pejzaž više podseća na drugu planetu nego na bilo koju drugu planinu. Čak i za stanovnike Pešterske visoravni Giljeva predstavlja tajnu i tajanstvenu, još nedovoljno istraženu oblast.

Ozren je planina između Jadovnika i Giljeve sa čijeg vrha *Orlovača* (1693 m) se vidi ne samo Pešter, nego i najviše crnogorske planine - Durmitor, Bjelasica, Sinjajevina, Komovi. Na njegovim padinama nalazi se Caričina, mesto u kome su se nekad nalazili letnjikovci i lovišta srednjovekovnih plemića. Na obroncima Ozrena izvire Uvac, najveća reka ovog kraja.

Javor je prostrani planinski masiv između Golije i Zlatara, na 30 kilometara od Sjenice, preko kojeg prolazi put koji povezuje Peštersku visoravan sa Ivanjicom, Ariljem, Užicom i Čačkom. Na Javoru se nalazi veliki broj izvora sa hladnom, planinskom vodom i odmaralište Kušići, sa dobrim uslovima za odmor i šetnju. Na Javoru se nalazi i manastir **Kovilj**, u kome je jedan monah pripitomio dva vuka i živi u nesvakidašnjem skladu između čoveka i prirode.

Zlatar, jedna od najlepših planina jugozapadne Srbije, predstavlja nesvakidašnju oazu prirodnih lepota, čistog vazduha i četinarskih šuma. Ova nevelika planina, koja spaja Sjenicu sa Novom Varošom, putem koji dalje ide ka Priboju, Prijepolju ili Zlatiboru i Užicu, pravi je biser među planinama koje okružuju Peštersku visoravan, sa visokim četinarskim šumama, pašnjacima, proplancima i pejzažima od kojih zastaje dah. U imenu ove planine sažeta su sva njena svojstva. Na 30 kilometara od Sjenice, na Zlataru se nalaze hotel *Panorama* i čuveni Centar za rehabilitaciju kardiovaskularnih oboljenja. Najviši vrh Zlatara je *Golo brdo* (1627 m).

Reke

Pešterske reke na prvi pogled podsećaju na zmije: tanke su, brze, vijugave i jednom godišnje skinu sa sebe led kao što zmija skine kožulju. Ispod površine, međutim, one kriju čitavo bogatstvo ribe i podvodnog sveta, zbog čega je Pešter omiljena ribolovačka destinacija već decenijama. Pešterske reke meandriraju, povećavaju se, ulivaju jedna u drugu i na kraju formiraju veliko jezero u kanjonu Uvca. Neke od njih, kao što su Borovštica, Tuzinjska ili Brnjička reka predstavljaju najpoznatije ponornice u našoj zemlji.

Uvac

Uvac, kao najveća pritoka Lima izvire na području opštine Sjenica u mestu Caričina, u neposrednoj blizini planine Ozren. Izrazito je planinska reka velikog energetskog potencijala pa su na njegovom toku izgrađene čak 3 hidroelektrane, na kojima su stvorena veštačka jezera: Sjeničko, Zlatarsko i Radoinjsko. Uvac ima jedan od najlepših kanjona u Evropi, sa čuvenim meandrima Uvca, čija visina ponekad iznosi i do 100 metara. Fotografija ovih meandara, kao jedna od prirodnih lepota naše zemlje, poslednjih godina krasi mnoge turističke prospekte i kataloge. Najlepši deo Uvačkih meandara nalazi se na području opštine Sjenica, pa ovdašnji ljudi ponekad u šali kažu: "Ono što je za Ameriku kanjon Kolorada, to je za Sjenicu kanjon Uvca".

Vapa

Vapa je omiljena reka naših ribolovaca. Izvire na 1040 metara nadmorske visine, nastaje od čitavog spleta rečica i potoka, ali glavne vode dobija iz jakih vrela od kojih je najznačajnije ono koje se nalazi na njenom izvoru, u selu Gradac. Na prvom kilometru sa desne strane prima štavljansku reku, a u sredini toka Jablanicu i Grabovicu. Uliva se u Uvac i zajedno sa njim formira veliko jezero u Kanjonu Uvca. Vapa protiče kroz takozvani donji deo peštarske visoravni i veoma mnogo meandrira. Menadri Vape, u peštarskoj ravnici, poznati su građanima nekadašnje Jugoslavije iz udžbenika za geografiju, koji su izdvajali tu pojavu kao jednu od zanimljivijih prirodnih lepota u našoj nekadašnjoj zemlji. Vapa je duga 18 kilometara.

Grabovica i Jablanica

Predstavljaju snažne bujične reke koje protiču kroz urbani deo Opštine Sjenica, i predstavljaju leve pritoke reke Vape u koju se ulivaju u neposrednoj blizini sela Donja Vapa. Naseljene su ciplinidnim i salmonidnim vrstama riba.

Kladnička reka

Kladnička reka nastaje od Studene i Radevske reke koje se sastaju kod sela Kladnica na nadmorskoj visini od 1100 metara.

Reka **Veljušnica** je leva pritoka Uvca koja izvire ispod *Golog brda* na nadmorskoj visini od oko 1200 metara i uliva se u Sjeničko jezero ispod Dervente. Ova reka u svom gornjem delu je granično područje opštine Sjenica i Prijepolje, a u svom srednjem i donjem toku razdvaja opštine Sjenica i Nova Varoš. Ukupna dužina ove reke od izvora do ušća u jezero iznosi 19 kilometara.

Brnjička reka

Izvire ispod Golije, nakon mrinog toka peštarskim poljem, ponire u kraškoj dolini i javlja se, nakon nekoliko kilometara, kao bujan izvor Vape u selu Gradac.

Bistre i hladne, u isto vreme planinske i mirne, peštarske reke predstavljaju jednu od istinskih lepota ove čudesne visoravni. Ribolov u senci vrbaka ili kupanje u njihovoj bistroj i hladnoj vodi predstavlja doživljaj koji se pamti. One meandriraju i krivudaju levo – desno čak i tamo gde ne postoji nikakva prirodna prepreka na njihovom putu, tako da posmatrač ponekad ima utisak da se vraćaju unazad i ponovo osvajaju prostor koji su već ostavile iza sebe. Te rečice koje, na prvi pogled bez ikakvog razloga, krivudaju levo - desno, predstavljaju pojavu koja nije ostavila ravnodušnom nijednog poznavaoca prirodnih lepota koji se našao u ovom kraju.

Jezera

Uvačko ili Sjeničko jezero nastalo je pregrađivanjem Uvca u selu Akmačići, na nadmorskoj visini od 985 metara. Dugo je 25 kilometara, sa maksimalnom dubinom od 108 metara i branom koja je duga 160 i visoka 110 metara. Uvačko jezero je ispunilo duboku klisuru koju je Uvac usekao u krečnjački masiv peštarske visoravni. Na obalama ovog jezera nalazi se Specijalni rezervat prirode *Uvac* i najveća kolonija Beloglavog supa na Balkanu.

Zlatarsko jezero se nalazi na 885 metara nadmorske visine, u Kokinom Brodu kod Nove Varoši. Jezero je dugo 27 kilometara. Voda ovog jezera je potopila znatne delove reka Tisovice i Zložnice. Tisovica izvire na 1.080 metara nadmorske visine i duga je 18 km, a Zložnica izvire na 1.420 metara nadmorske visine i njena dužina iznosi 13 km.

Treće i najnižvodnije jezero u kanjonu Uvca je **Radoinjsko jezero**, na 805 metara nadmorske visine. Njegova brana je duga 150 i visoka 40 metara. Uklješteno između strmih krečnjačkih obala, jezero je dugo 11 kilometara. Maksimalna dubina Radoinjskog jezera iznosi 30 metara.

U neposrednoj blizini Peštarske visoravni, na 30 kilometara od Sjenice, nalazi se i **Dajičko ili Svatovsko jezero**, pokraj mesta Bele vode, na Goliji.

Kanjon Uvca

Veliku turistička atrakciju celog ovog kraja predstavlja Specijalni rezervat prirode *Uvac*, sa kolonijom *Beloglavog supa* u kanjonu ove reke, na *Uvačkom jezeru*. Kanjon Uvca se nalazi na severnoj strani Pešterske visoravni, ima površinu od 600 kvadratnih kilometara i nadmorsku visinu od 1100 metara.

Specijalni rezervat prirode *Uvac* je zaštićeno prirodno dobro od izuzetnog značaja. Nalazi se u kanjonu Uvca, na teritoriji opština Sjenica i Nova Varoš, uklješten između masiva planina Zlatar na jugozapadu i Javor na severoistoku. Minimalna nadmorska visina u rezervatu je 760, a maksimalna 1322 metara. Specijalni rezervat prirode *Uvac* predstavlja rajsko mesto ne samo za turiste, nego i za prave poznavaoce prirode, speleologe i ornitologe. U njemu živi 104 vrste ptica. Najčuvanija i najveća od njih je **beloglavi sup**.

Specijalni rezervat prirode je stavljen pod zaštitu države prevashodno da bi se očuvala i razmnožila ova korisna, retka, najveća ptica koja živi u našoj zemlji.

Beloglavi sup je vrsta orla lešinara, imponantne veličine, raspona krila do tri metra. Prosečna težina ptice iznosi između osam i devet kilograma, a pojedine jedinke mogu dostići težinu od jedanaest kilograma. Krajem januara ili početkom februara, ženka nosi samo jedno jaje i na njemu leže oba roditelja osam nedelja. Beloglavi sup formira gnezdo i polaže jaje na najnepristupačnijim mogućim mestima, na vrhu krečnjačkih stena čije litice dominiraju nad vodom Uvačkog jezera. Izlegli mladunac ostaje na gnezdu, pre prvog leta, oko četiri meseca. Supovi polno sazrevaju sa oko pet godina. Uloga beloglavog supa u lancu ishrane u ekosistemu je jedinstvena i nezamenljiva - isključiva hrana su mu uginule životinje, čime sprečava širenje zaraza i na taj način vrši "prirodnu reciklažu".

Ova retka ptica je pre dvadesetak godina bila pred izumiranjem. Pre devetnaest godina, na teritoriji uvačkih jezera bilo je samo 7 jedinki beloglavog supa. 1994. godine osnovan je Fond za zaštitu ptica grabljivica *Beloglavi sup* i otvoreno hranilište na koje se od tad kontinuirano iznose tela uginulih životinja. Zahvaljujući tome, danas u kanjonu Uvca ima oko 300 jedinki beloglavog supa. Tako je kolonija ove jedinstvene ptice postala najveća na Balkanu i jedna od većih u Evropi. Posete koloniji beloglavog supa na jezeru organizovane su čamcima. Sezona poseta je od maja do oktobra. U rezervatu nije dozvoljeno kretanje izvan označenih puteva, pravljenje buke i narušavanje zaštićenog područja.

Specijalni rezervat prirode *Uvac* je jedino gnezdište na području Srbije veoma retke ptice *Veliki ronac*. U kanjonu Uvca zabeležena je najveća koncentracija ove ptice na Balkanu.

Prirodno čiste vode u Kanjonu Uvca, staništa su **11 vrsta riba**.

Turizam

Okolina Pešterske visoravni obiluje i brojnim kulturno - istorijskim spomenicima islamske kulture i umetnosti. U samoj Sjenici nalazi se **Džamija Valide Sultan (19. vek)**, zadužbina majke sultana Abdul Hamida Drugog, sa kupolom prečnika 15 metara, jedan od najlepših islamskih spomenika u našoj zemlji, a u Novom Pazaru, osim gradske tvrđave sa kulom motriljom iz 15. veka, možete videti **Altun Alem Džamiju iz 16. veka, Amir - agin han iz 17. veka i Hamam (kupati)**, poklon osnivača grada Isa - bega Isakovića. U Novoj Varoši se nalazi reprezentativan objekat islamske arhitekture, zgrada turske **Kajmakamije**, građena krajem 19. veka.

Manastir Kumanica

Beli Andjeo

Manastir Kumanica

Vreme izgradnje crkve sv. Arhangela u Kumanici nije sasvim utvrđeno, mada se pretpostavlja da potiče iz *XIII veka*. Ova se crkva pominje u "**Kruševackom pomeniku**" iz *XI veka*. Godine 1604. priloženo joj je poznato "**Kumaničko jevanđelje**".

Inače, crkva je vekovima bila u ruševinama i napuštena. 1971. godine je obavljeno prvo arheološko istraživanje. Iako je crkva poslednjih nekoliko vekova bila porušena ona je do danas ostala jače kultno mesto od mnogo poznatih manastira u njenom okruženju. Tokom 2000. godine crkva je obnovljena i stavljena pod krov. **Manastir Kumanica** pripada opštini Sjenica. Crkva u Kumanici posvećena je **Svetom Arhangelu Gavrilu**, bestelesnoj-duhovnoj sili Božjoj.

Iscljenja u manastiru Kumanica poznata su od davnina. Jedno je od retkih svetilišta gde se hodočasti šajkačama, crnogorskim kapama i fesovima. U hramu se čuje i "**pomozi Bože**" i "**Bismilah**".

Pećine

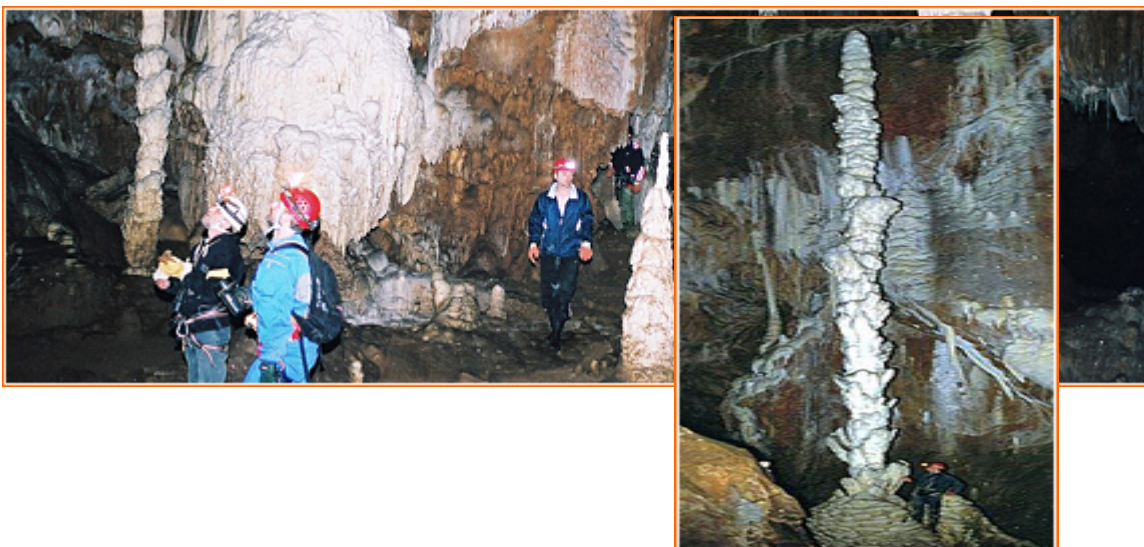
Na Peštorskoj visoravni nalaze se brojne pećine, jame, škrape i vrtače. Pećinski sistemi, koji predstavljaju ogromno, još nedovoljno istraženo blago Peštorske visoravni, još nisu na odgovarajući način predstavljeni turistima, ali su dobro poznati speleolozima. Ova visoravan je po pećinama i dobila ime, jer Pešter, u izvornom značenju ovog pojma, znači pećina. Pećine na Pešteru su neobične, duge i tajanstvene, obiluju stalaktitima, stalagmitima i drugim oblicima ukrasa taloženih vekovima u pećinskim galerijama i hodnicima iz prokapnih voda.

Ušački pećinski sistem

Ovaj pećinski sistem, jedan od najvećih u našoj zemlji, sastoji se od više speleoloških objekata međusobno povezanih kanalima, dugim 6 185 metara.: Ušačka pećina čini najveći deo ovog sistema. Ima dva ulaza, prvi u selu Gornje Lopiže a drugi u koritu Uvca. Smatra se najdužom pećinom u Srbiji, duga je više od 6 kilometara. Ledena pećina je za nijansu kraća od Ušačke. Njen glavni kanal prostire se paralelno sa glavnim kanalom Ušačke pećine, na rastojanju od oko stotinu metara. Bezdana jama je najmanji, ali i najinteresantniji deo Ušačkog pećinskog sistema. Ulaz u ovu jamu nalazi se na kraju slepe doline Miletin Do. Tubića pećina nalazi se u selu Tubići, pet kilometara severozapadno od Sjenice, ima dva ulaza i povremeno je hidrološki aktivna. Baždarska pećina nalazi se u selu Ursule, oko deset kilometara severozapadno od Sjenice.

Đalovića pećina

Ispod Peštorske visoravni, skoro celom svojom dužinom, prostire se i Đalovića pećina - najduža pećina na Balkanskom poluostrvu. Poznata kao Pećina nad vražjim virovima visoravni, ova pećina ima hodnike, lavirinte, odaje i dvorane u dužini od nekoliko desetina kilometara. U pećinu se ulazi kroz Đalovića klisuru, 25 kilometara severno od Bijelog Polja i prolazi se njenim odajama, dugim lavirintima i hodnicima koji se nalaze ispod Peštorske visoravni. Do sada je istraženo 11 750 metara ove pećine, koji se mogu podeliti u četiri dela: Kanal sa jezerima, veliki lavirint, Dugi kanal i prolazi koji spajaju gornje i donje delove. Pećina još uvek nije dostupna za turiste, tako da pristup za sada imaju samo istraživači.

Hrana

Kad se kaže Pešter, mnogi ljudi najpre pomisle na hranu. **Sjениčki sir** je jedan od najčuvenijih na celom *Balkanskom poluostrvu*. **Jagnjetina sa Peštera** je redak specijalitet, kakav je teško naći u drugim krajevima, a teletina iz ovih krajeva je izuzetna poslastica na trpezama širom naše zemlje i Evrope. Postoje i poslastice koje ne možete okusiti nigde sem na Pešteru, kao što je jardum - gusti specijalitet od ovčijeg mleka, sjenički sudžuk ili jela od heljde, koja se ovde pripremaju sa velikom ljubavlju i posebnim zadovoljstvom. Ako volite ribu, najkvalitetniju moguću pastrmku možete uloviti u nekoj od ovdašnjih reka ili jezera, a možete je i kupiti na jednom od dva ribnjaka. Sjeničke pite i orijentalne poslastice predstavljaju specijalitete o kojima ne treba trošiti reči.

Ribolov

Reke i jezera na Pešterskoj visoravni su veoma bogate ribom i broj ribolovaca na njihovim obalama, naročito u letnjim mesecima, sve je veći. Pešterske reke u velikim količinama naseljavaju potočna pastrmka, mladica, klen, skobalj, krkuš, plotica, mrena. Posebnu atrakciju ovih voda predstavlja mladica, koja se često javlja u kapitalnim primercima, ali je pod zaštitom i zabranjena za pecanje. Uvačko ili sjeničko jezero poribljeno je poslednjih godina velikim količinama riblje mlađi potočne pastrmke, lipljana, šarana, mladice i jezerske pastrmke. Ribolov na Pešterskoj visoravni je spoj strasti i uživanja.

Lov

U neposrednoj blizini Sjenice postoji lovište Caričin grad, koje se prostire na površini od 10 050 km². U lovištu je zastupljena gajena divljač: zec, srna, divlja svinja, a u retkim primercima se pojavljuje i divokoza. U kanjonu reke Dubočice moguće je loviti pernatu divljač, divlju patku, jarebicu i prepelicu ili predatore od kojih su najzastupljeniji vuk i lisica. U lovištima se povremeno pojavljuje i medved. Odstrel divljači se vrši planski. Postoje četiri uslovne čeke koje se redovno prihranjuju. Lovištem gazduje Lovačko udruženje Vrhovi osnovano 1926. godine. Udruženje poseduje i Lovački dom u centru Sjenice.

Lovište Golija se prostire 25 km severno od Sjenice. Obuhvata površinu od 32.507 hektara, na nadmorskoj visini od 600 - 1833 metra i ubraja se u grupu visokih planinskih lovišta. U Goliji je zastupljena krupna i sitna divljač, od kojih su najznačajnije divlja svinja, srna, medved, veliki tetreb, zec, vuk, lisica i kuna.

Sport – Rekreacija

Pešterska visoravan, sa svojom klimom i nadmorskom visinom idealno je mesto za rekreaciju, sport i popravljavanje fizičke forme. Brojne sportske ekipe iz naše zemlje i inostranstva koristile su klimatske pogodnosti ove visoravni za letnje i zimske pripreme sportista u mnogim disciplinama.

Ovde su se pripremale brojne domaće i inostrane reprezentacije, prvoligaški fudbalski i košarkaški klubovi. Sjenica ima novu sportsku halu i fudbalski stadion u samom centru grada.

Kao što se može pretpostaviti Pešterska visoravan, sa okolnim visokim planinama, je posebno pogodna za zimske sportove. Sjenica je i sama već decenijama rasadnik smučarskih talenata. Smučarsko društvo iz Sjenice je višestruki prvak Srbije u alpskim sportskim disciplinama, a ovdašnji smučari su bili tradicionalni prvaci Jugoslavije u nordijskim disciplinama. Takmičenja u zimskim sportovima se održavaju na uređenoj stazi *Glibanj* na Babinjači, udaljenoj 3 kilometra od grada, na putu prema Novoj Varoši.

АТЛЕТИКА

АТЛЕТИКА - ЖЕНЕ - 100 м - ПОЈЕДИНАЧНО

Р.б.	Такмичар	Место	Време	Бодова
1.	А.Костић	Крагујевац	16.00	7
2.	Ј.Павковић	Крагујевац	16.33	6
3.	С.Радомировић	Краљево	16.72	5
4.	Ј.Максимовић	Крушевац	21.86	4
5.	О.Лапчевић	Јагодина	22.64	3
6.	А.Радосављевић	Краљево	30.09	2
7.				
8.				

АТЛЕТИКА –ЖЕНЕ – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

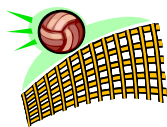
1.	Крагујевац	13	7
2.	Краљево	7	6
3.	Крушевац	4	5
4.	Јагодина	3	4
5.			

АТЛЕТИКА - МУШКАРЦИ - 400 м - ПОЈЕДИНАЧНО

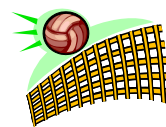
1.	Б.Браловић	Чачак	1.05.34	8
2.	Д.Арсенијевић	Крушевац	1.09.22	7
3.	Д.Божовић	Ужице	1.14.50	6
4.	Н.Вуловић	Ужице	1.22.55	5
5.	М.Томашевић	Краљево	1.34.08	4
6.	З.Ђорђевић	Крушевац	1.37.10	3
7.	Б.Гицић	Нови Пазар	1.47.16	2
8.	М.Фехратовић	Нови Пазар	1.48.08	1

АТЛЕТИКА – МУШКАРЦИ– ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Ужице	11	7
2.	Крушевац	10	6
3.	Чачак	8	5
4.	Краљево	4	4
5.	Нови Пазар	3	3
6.			
7.			

ОДБОЈКА - жене

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА

1.	Крушевац-Краљево	0:2
2.	Ужице-Чачак	1:2
3.	Чачак-Крагујевац	2:1
4.	Ужице-Крагујевац	2:0

Финална утакмица :
Краљево-Чачак 2:0

ОДБОЈКА – жене – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Краљево	7	7
2.	Чачак	6	6
3.	Крушевац	5	5
4.	Ужице	4	4
5.	Крагујевац	3	3

ПЛИВАЊЕ

ПЛИВАЊЕ - ЖЕНЕ - 50 м – ПОЈЕДИНАЧНО

1.	М.Димитријевић	Краљево	24.00	7
2.	А.Ћировић	Крагујевац	30.85	6
3.	М.Мандић	Крушевац	35.16	5
4.	С.Марјановић	Чачак	42.97	4

ПЛИВАЊЕ – ЖЕНЕ ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Краљево	7	7
2.	Крагујевац	6	6
3.	Крушевац	5	5
4.	Чачак	4	4

ПЛИВАЊЕ - МУШКАРЦИ - 100 м - ПОЈЕДИНАЧНО

1.	С.Стаматовић	Јагодина	42.87	9
2.	М.Ђуровић	Чачак	47.43	8
3.	В.Секулић	Ужице	51.01	7
4.	З.Симончевић	Чачак	51.32	6
5.	М.Кнежевић	Ужице	53.16	5
6.	И.Мајсторовић	Крагујевац	55.49	4
7.	Ђ.Ђорђевић	Крагујевац	57.28	3
8.	Б.Недељковић	Крушевац	1.16.25	2

ПЛИВАЊЕ – МУШКАРЦИ ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Чачак	14	7
2.	Ужице	12	6
3.	Јагодина	9	5
4.	Крагујевац	7	4
5.	Крушевац	3	3

БАСКЕТ - жене

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА

I ГРУПА

1.	Јагодина-Ужице	4:13
2.	Јагодина-Крушевац	5:14
3.	Ужице-Крушевац	16:12

II ГРУПА

1.	Краљево-Крагујевац	0:16
2.		
3.		

ФИНАЛНА УТАКМИЦА

Крагујевац-Ужице	16:2
------------------	------

БАСКЕТ – жене – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Крагујевац	7
2.	Ужице	6
3.	Краљево	5
4.	Крушевац	4
5.	Јагодина	3
6.		

БАСКЕТ - мушкарци

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА

I ГРУПА

1.	Чачак-Јагодина	16:8
2.	Ужице-Краљево	16:4
3.	Ужице-Чачак	13:13 п13:15

II ГРУПА

1.	Нови Пазар-Крагујевац	3:10
2.	Крушевац-Крагујевац	14:13
3.	Нови Пазар-Крушевац	5:16

ФИНАЛНА УТАКМИЦА

Чачак-Крушевац	16:10
----------------	-------

БАСКЕТ – мушкарци– ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Чачак	7	7
2.	Крушевац	6	6
3.	Ужице	5	5
4.	Крагујевац	4	4
5.	Јагодина	3	3
6.	Нови Пазар	2	2
7.	Краљево	1	1

ПИКАДО

РЕЗУЛТАТИ ТАКМИЧЕЊА СВИХ УЧЕСНИКА

1.	С. Пјевић	Ужице	48	124
2.	Н. Видаковић		43	
3.	М. Остојић		33	
4.	М. Лацковић	Јагодина	36	101
5.	С. Миленковић		24	
6.	Ј. Радовановић		41	
7.	Б. Клачар	Крагујевац	25	108
8.	З. Тијанић		42	
9.	С. Поповић		41	
10.	З. Манаиловић	Крушевац	58	148
11.	С. Вуликић		48	
12.	С. Прибак		42	
13.	С. Савељић	Чачак	30	107
14.	С. Арсенијевић		43	
15.	С. Павловић		34	
16.	Д. Леповић	Краљево	29	111
17.	С. Вукићевић		46	
18.	И. Николић		36	
19.	И. Кршић	Нови Пазар	42	100
20.	С. Николић		58	
21.				

ПИКАДО – ПОЈЕДИНАЧНО

1.	Зорица Манаиловић	Крушевац	58
2.	Соња Николић	Нови Пазар	58
3.	Славица Пјевић	Ужице	48

ПИКАДО – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Крушевац	148	7
2.	Ужице	124	6
3.	Краљево	111	5
4.	Крагујевац	108	4
5.	Чачак	107	3
6.	Јагодина	101	2
7.	Нови Пазар	100	1

МАЛИ ФУДБАЛ - сениори

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА

I ГРУПА

1.	Крушевац-Чачак	2:1
2.	Нови Пазар-Крагујевац	1:0
3.	Крушевац-Нови Пазар	1:1 пен.1:2

II ГРУПА

1.	Јагодина-Краљево	2:3
2.	Краљево-Ужице	3:0
3.	Јагодина-Ужице	2:2

ФИНАЛНА УТАКМИЦА

Нови Пазар-Краљево	2:0
--------------------	-----

МАЛИ ФУДБАЛ – СЕНИОРИ– ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Нови Пазар	7	7
2.	Краљево	6	6
3.	Крушевац	5	5
4.	Јагодина	4	4
5.	Крагујевац	3	3
6.	Ужице	2	2
7.	Чачак	1	1

МАЛИ ФУДБАЛ – ветерани

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА

I ГРУПА

1.	Јагодина-Ужице	0:1
2.	Ужице-Крушевац	0:2
3.	Јагодина-Крушевац	0:0

II ГРУПА

1.	Крагујевац-Краљево	1:1 пен.3:1
----	--------------------	-------------

ФИНАЛНА УТАКМИЦА

Крушевац-Крагујевац	1:3
---------------------	-----

МАЛИ ФУДБАЛ – ВЕТЕРАНИ– ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Крагујевац	7	7
2.	Крушевац	6	6
3.	Краљево	5	5
4.	Ужице	4	4
5.	Јагодина	3	3

СТОНИ ТЕНИС

СТОНИ ТЕНИС – жене – ПОЈЕДИНАЧНО

1.	Ј.Ђорић	Крушевац	7
2.	С.Хохрајн	Ужице	6
3.	Ј.Леонтијевић	Ужице	5
4.	С.Јовичић	Крагујевац	4
5.	С.Новаковић	Краљево	3
6.	С.Томић	Јагодина	2
7.	В.Марковић	Крушевац	1
8.			

СТОНИ ТЕНИС – жене ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Ужице	11	7
2.	Крушевац	8	6
3.	Крагујевац	4	5
4.	Краљево	3	4
5.	Јагодина	2	3

СТОНИ ТЕНИС – мушкарци – ПОЈЕДИНАЧНО

1.	Б.Ураковић	Крагујевац	11
2.	М.Трајковић	Крушевац	10
3.	Б.Богојевић	Крушевац	9
4.	Н.Чкребо	Краљево	8
5.	А.Лечић	Ужице	7
6.	Д.Гвозденовић	Крагујевац	6
7.	Ђ.Милоичевић	Краљево	5
8.	В.Марјановић	Чачак	4

СТОНИ ТЕНИС – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Крушевац	19	7
2.	Крагујевац	17	6
3.	Краљево	13	5
4.	Ужице	9	4
5.	Чачак	7	3
6.	Нови Пазар	1	2
7.			

ШАХ

ШАХ – ПОЈЕДИНАЧНО

1.	Р.Чашић	5.5	5.5
2.	И.Симоновић	5.5	5.5
3.	М.Куљанин	5	5
4.	Г.Миленковић	5	5
5.	Н.Радосављевић	4.5	4.5
6.	М.Стаменковић	4.5	4.5
7.	М.Моравкић	4.5	4.5
8.	Д.Милосављевић	4.5	4.5

ШАХ – ЕКИПНИ ПЛАСМАН

1.	Јагодина	19.5	7
2.	Крагујевац	15	6
3.	Нови Пазар	12.5	5
4.	Ужице	11	4
5.	Крушевац	11	3
6.	Чачак	7.5	2
7.	Краљево	7.5	1

СВЕУКУПНИ ПОБЕДНИК

Спортских такмичења запослених у "Телеком Србија" а.д. **ИЗВРШНА ДИРЕКЦИЈА – РЕГИЈА "ЦЕНТАР"**

														УКУП НО
	М	Ж.	М	Ж	М	Ж		М	Ж	сен.	вет.			
КРУШЕВАЦ	6	5	3	5	7	6	7	6	4	5	6	5	3	68
УЖИЦЕ	7		6		4	7	6	5	6	2	4	4	4	55
КРАЉЕВО	4	6		7	5	4	5	1	5	6	5	7	1	56
КРАГУЈЕВАЦ		7	4	6	6	5	4	4	7	3	7	3	6	62
ЧАЧАК	5		7	4	3		3	7		1		6	2	38
ЈАГОДИНА		4	5			3	2	3	3	4	3		7	34
НОВИ ПАЗАР	3				2		1	2		7			5	20

СВЕУКУПНИ ПОБЕДНИК

1.	КРУШЕВАЦ	68
2.	КРАГУЈЕВАЦ	62
3.	КРАЉЕВО	56
4.	УЖИЦЕ	55
5.	ЧАЧАК	38
6.	ЈАГОДИНА	34
7.	НОВИ ПАЗАР	20